

Fair Trade Authority
Curaçao

Jaaragenda 2019

Fair Trade Authority Curaçao

Willemstad, 28 februari 2019

Voorwoord

Voor u ligt de jaaragenda 2019 van de Fair Trade Authority Curaçao ("FTAC"). In haar jaaragenda geeft de FTAC aan welke onderwerpen voor dit jaar prioriteit krijgen naast haar reguliere wettelijke verplichtingen.

FTAC heeft in 2018 haar eerste volledige jaar concurrentietoezicht gekend, waarbij de nadruk heeft gelegen op het verrichten van onderzoek. 2018 is een ondernemend en productief jaar geweest voor de FTAC. In de agenda voor 2018 heeft de FTAC de bouw- en de financiële sector als prioriteiten aangemerkt. Daarnaast was er aandacht voor zelfregulering door brancheverenigingen en advies over regulering aan de overheid. In totaal zijn 33 signalen of klachten door de FTAC opgepakt. Van de aangevangen onderzoeken naar formele klachten heeft de FTAC er inmiddels 3 afgerond met een openbare beschikking. Voor meer details over het afgelopen jaar verwijst de FTAC naar haar jaarverslag 2018 wat binnenkort gepubliceerd zal worden.

In 2019 zal de FTAC de bouw- en de financiële sector als prioriteiten behouden. Een lopend marktonderzoek waarin tarieven van banken worden vergeleken, biedt mogelijk aanknopingspunten voor vervolgonderzoek. De FTAC verwacht voor de financiële sector ook adviesverzoeken van de overheid in het kader van haar groeistrategie.

Steeds meer ondernemers en burgers wisten in 2018 hun weg naar de FTAC te vinden. FTAC beschouwt dit als een duidelijk signaal dat onze voorlichtingsactiviteiten over de concurrentieregels vruchten afwerpen. Voor 2019 blijft voorlichting desalniettemin een speerpunt voor de FTAC. Door de toename in naamsbekendheid en bredere kennis van de concurrentieregels van het grote publiek verwacht de FTAC in 2019 meer signalen en klachten vanuit de samenleving. De FTAC zal zelf ook scherp blijven op signalen van mogelijke overtredingen van de concurrentieregels. De activiteiten van de FTAC zullen in 2019 dus zeker niet beperkt zijn tot de prioriteitssectoren, een gedeelte van de capaciteit zal besteed worden aan vraaggestuurd werk en het inspelen op actuele ontwikkelingen.

In 2018 heeft de FTAC in samenwerking met de *University of Curaçao* een cursus mededingingsrecht verzorgd en met WJZ en het Ministerie van Financiën workshops gegeven over aanbestedings- en concurrentieregels aan ongeveer 90 ambtenaren. Ook deze vormen van samenwerking en voorlichting hoopt FTAC dit jaar voort te zetten.

In 2018 heeft de FTAC mede vanwege de nieuwheid van de op 1 september 2017 in werking getreden verbodsbepalingen veelal gekozen voor een informele afdoening van zaken zonder oplegging van boetes. Door de grotere bekendheid met de concurrentieregels zal de FTAC in 2019 deze handhavingsstrategie aanscherpen en zeker in zaken betreffende een *hardcore* overtreding niet zonder meer besluiten tot een afdoening zonder boeteoplegging.

Ook voor dit jaar heeft de FTAC in voorbereiding op de jaaragenda diverse stakeholders geconsulteerd, zoals de consumentenorganisatie, de werkgeversorganisaties, de vakcentrales en de Minister van Economische Ontwikkeling. Namens de FTAC wil ik alle partijen die ook dit jaar input hebben gegeven voor deze jaaragenda bedanken.

Drs. Alberto G. Romero
Voorzitter FTAC

Prioriteitssectoren 2019

BOUWSECTOR

Iedere consument heeft tenminste *indirect* te maken met de bouwsector, doordat de overheid een belangrijke opdrachtgever is voor (openbare) aanbestedingen in de bouw. De belastingbetaler is uiteindelijk degene die deze kosten van overheidsopdrachten betaalt. Daarom heeft de FTAC in 2018 gefocust op de brancheregels en algemene voorwaarden van brancheverenigingen in de bouwsector. Per slot van rekening beïnvloeden deze regels het gedrag van hun leden bij aanbestedingen.

De FTAC heeft guidance gegeven aan de grootste branchevereniging in de sector bij de aanpassing van algemene voorwaarden. Ook zijn onderzoeken uitgevoerd naar onder meer architecten en ingenieurs en asfaltcentrales. In de bouwsector is het gevaar op afstemming tussen inschrijvers bij aanbestedingen (*'bid rigging'*) reëel. Om dergelijke kartels bij aanbestedingen te detecteren heeft de FTAC met de afdeling Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ) van het Ministerie van Algemene Zaken en de afdeling AO/IC van het Ministerie van Financiën voorlichting gegeven aan ambtenaren die betrokken zijn bij aanbestedingen. In de workshops werden praktische handvatten gegeven waarmee ambtenaren sneller kartelafspraken kunnen herkennen.

Bovengenoemde activiteiten in de sector hebben duidelijk gemaakt voor de FTAC dat het niet altijd gemakkelijk is om een eenduidig beeld te krijgen van hoe de verschillende segmenten binnen deze sector zijn georganiseerd. De FTAC is voornemens dit in 2019 nader te onderzoeken. Natuurlijk zullen daarnaast ook de voorlichtingsactiviteiten en guidance in de sector voortgezet worden.

FINANCIËLE SECTOR

Voor de financiële sector geldt dat iedere consument hier *direct* mee te maken heeft, bijvoorbeeld bij het dagelijkse betalingsverkeer en het afsluiten van een lening of een verzekering. FTAC heeft daarom in 2018 de brancheregels van de grotere verenigingen in deze sector actief doorgelicht. De FTAC heeft twee signalen ontvangen aangaande koppelverkoop en excessieve prijzen. Beide signalen zijn door de FTAC onderzocht, uiteindelijk werd hierbij geen overtreding geconstateerd. Verder loopt nog een opsporingsonderzoek binnen deze sector.

Voor 2019 is de FTAC in samenwerking met de *Fundashon pa Konsumidó* een onderzoek gestart naar banktarieven. Een prijsvergelijking tussen bankproducten voor consumenten leidt tot meer transparantie, waardoor consumenten beter kunnen kiezen. Dit is daarmee goed voor de concurrentie. Het prijsonderzoek kan mogelijk ook leiden tot aanknopingspunten voor vervolgonderzoek.

De FTAC houdt rekening met een adviesverzoek van de overheid met betrekking tot de financiële sector in het kader van de groeistrategie van de regering (zie volgende pagina).

VRAAGGESTUURD WERK

Gedurende het jaar 2018 is de FTAC door verschillende ondernemingen, ondernemersverenigingen, ambtenaren en andere stakeholders benaderd met signalen en/of klachten over specifieke wet- en regelgeving of gedragingen van concurrenten die mogelijk concurrentieverstorende effecten hebben. De FTAC verwacht dat in 2019 het aantal signalen en/of klachten zal toenemen. De verwachting is dat naast de prioriteitssectoren de agenda van de FTAC ook sterk beïnvloedt zal worden door dergelijke vragen en verzoeken uit de samenleving.

Voor wat betreft adviesverzoeken vanuit de overheid verwacht de FTAC een rol te gaan vervullen bij de implementatie van het plan “Groeistrategie Curaçao, Integraal en Samen”. De verwachting is, conform de beschrijving in het Groeistrategie, dat de overheid FTAC zal benaderen om te adviseren over noodzakelijke maatregelen die belemmeringen voor gezonde concurrentie op de markt voor bancaire diensten wegnemen.

VOORLICHTING

In 2018 heeft de FTAC flink geïnvesteerd in voorlichting zodat het grote publiek bekend kon raken met de Landsverordening inzake concurrentie. Naast guidance aan ondernemers en ondernemersverenigingen, heeft de FTAC voorlichtingsactiviteiten verzorgd via radio- en televisieprogramma's. Daarnaast heeft FTAC een online en social media aanwezigheid.

De samenwerking met de universiteit, het Ministerie van Financiën en WJZ om cursussen en workshops te verzorgen hebben ook vruchten afgeworpen.

Voor 2019 zal de FTAC deze voorlichtingsactiviteiten net zo intensief continueren. In april 2019 zal weer een cursus mededingingsrecht aan de *University of Curaçao* worden verzorgd. Ook zal de FTAC een serie voorlichtingsprogramma's verzorgen voor het radioprogramma van het Ministerie van Economische ontwikkeling.

HANDHAVING

De FTAC heeft op basis van de Landsverordening inzake concurrentie uitgebreide onderzoeks- en sanctiebevoegdheden. In 2018 is mede vanwege de relatieve onbekendheid met de verbodsbepalingen in veel gevallen gekozen om bij de afdoening van zaken te kiezen voor het instrument van informele afdoening zonder oplegging van boetes.

In 2019 zal de handhavingsstrategie van de FTAC worden aangescherpt. Wanneer bedrijven vrijwillig hun gedrag willen aanpassen aan de concurrentieregels geeft de FTAC daar in beginsel de voorkeur aan. Met bedrijven en brancheverenigingen die zelf naar de FTAC toekomen wil de FTAC samenwerken op basis van vertrouwen. Hierbij kunnen in veel gevallen nog steeds afspraken gemaakt worden over gedragsverandering waar nodig. Als bedrijven echter in het geheim afspraken maken om de concurrentie te beperken of afspraken met de FTAC schenden zal de FTAC niet nalaten haar sanctiebevoegdheden in te zetten. Zeker in zaken betreffende een *hardcore* overtreding die de FTAC zelf of aan de hand van een klacht of signaal van een derde ontdekt, zal niet zonder meer besloten worden voor een afdoening zonder oplegging van een sanctie.

FTAC heeft inmiddels drie beschikkingen gepubliceerd op haar website. Naast haar wettelijke verplichting op dit gebied, betracht de FTAC daarmee ook transparantie te creëren voor ondernemers en overige stakeholders over haar werkwijze en handhavingsstrategie.